

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16Co/87/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1314210447
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Majerský
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1314210447.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Majerského a sudcov JUDr. Romana Bolebrucha a JUDr. Ivany Štíftovej, v právnej veci navrhovateľa: B.. X. E., nar. XX.X.XXXX, J. XX, B., zastúpeného advokátom Mgr. Ing. Jurajom Trokanom, Vajanského 10, Trnava, proti odporcovi: F.. X. E., nar. XX.X.XXXX, B., zastúpeného BARKOCI law firm, s. r. o., Námestie slobody 28, Bratislava, IČO: 47 247 916, o určenie vyživovacej povinnosti na plnoleté dieťa, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 14C/140/2014-463, zo dňa 23.9.2019, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti potvrdzuje.
- II. Odporcovi priznáva proti navrhovateľovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zastavil konanie v časti nároku na výživné za obdobie od mája 2011 do 4.5.2014 a za obdobie od 1.9.2015 do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť; návrh vo zvyšnej časti zamietol a odporcovi priznal proti navrhovateľovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. V odôvodnení uviedol, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu 5.5.2014 (a doplneným písomne 12.6.2014) ako plnoletá osoba domáhal voči svojmu otcovi ako osobe povinnej platiť výživné určenia výživného v sume 500 eur mesačne tak, že výživné za obdobie od 5.5.2014 (pôvodne od mája 2011) do konca kalendárneho mesiaca, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, je povinný zaplatiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku, a výživné za obdobie od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, je povinný platiť mesačne vopred, vždy do 10. dňa v danom kalendárnom mesiaci. Návrh vecne odôvodnil tým, že je študentom denného štúdia Š. ročníka Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave, ukončil bakalárske štúdium a dennou formou pokračuje v inžinierskom štúdiu, čím sa pripravuje na budúce povolanie a odporca prispieva na jeho výživu mesačne, nepravidelne sumou 150 eur. Tvrdil, že pre zlé rodinné vzťahy s odporcom a jeho manželkou musel na rozhodnutie odporcu opustiť spoločnú domácnosť. Navrhovateľ uviedol, že od konca roka 2011 poberá sirotský dôchodok v sume cca 120 eur. Podotkol, že majetkové pomery odporcu sú veľmi dobré až nadštandardné, má súkromnú lekársku prax a viac obchodných spoločností.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C.s.p.) súd prvej inštancie na úvod skonštatoval, že podaním zo dňa 18.12.2018 navrhovateľ vzal svoj návrh späť v časti výživného za obdobie do 4.5.2014 (teda do dňa predchádzajúceho dňu podania návrhu) a v časti výživného za obdobie od 1.9.2015, a preto konanie vo vyššie špecifikovanej časti nároku podľa § 29 ods. 1 veta tretia C.m.p., zastavil.

3. Súd prvej inštancie vo vzťahu k skutkovému stavu zistil, že navrhovateľ 27.1.2015 dovŕšil 25 rokov, a na uvedenom základe dospel k právnomu záveru, že navrhovateľ od uvedeného dátumu už nezastával status nezaopatreného dieťaťa podľa zákona o prídavku na dieťa, na ktorý odkazuje § 62 ods. 3 zákona o rodine; preto nárok na výživné uplatnený za obdobie od 27.1.2015 do 31.8.2015, nebolo možné navrhovateľovi priznať, keďže odporca voči nemu už zákonnú vyživovaciu povinnosť nemal.

4. Súd prvej inštancie ozrejmil, že v spore skúmal aj kontinuitu štúdia navrhovateľa na Národohospodárskej fakulte Ekonomickej univerzity v Bratislave a Paneurópskej vysokej škole v Bratislave. V tejto súvislosti ozrejmil, že zákonná vyživovacia povinnosť rodičov k deťom trvá až do času, kým deti nie sú schopné sa samé živiť, pričom pre nadobudnutie schopnosti samostatne sa živiť sú dané podmienky ukončením jedného štúdia toho istého stupňa, a preto sa nepovažuje za relevantné napríklad ďalšie štúdium na vysokej škole, ktoré nie je riadnym pokračovaním v štúdiu. Objasnil, že pokiaľ plnoleté dieťa študuje už na druhej škole toho istého stupňa, ktorá na predchádzajúcu školu úplne jednoznačne nenadväzuje, je namieste sa zaoberať najmä tým, či skutočne ide o racionálnu prípravu na budúce povolanie, či aktuálne študovaná škola má zodpovedajúcu kvalitu, či zvyšuje jeho šance na uplatnenie na trhu práce a v neposlednom rade aj tým, či sa dieťa tomuto štúdiu venuje s dostatočnou starostlivosťou. Súd prvej inštancie mal za preukázané, že navrhovateľ bol zo študijného programu Medzinárodné financie na Národohospodárskej fakulte Ekonomickej univerzity v Bratislave ku dňu 31.8.2014 vylúčený, a do druhého ročníka inžinierskeho stupňa denného vysokoškolského štúdia nepostúpil, čím dvojročné štúdium, ktoré malo trvať do mája 2015, riadne neabsolvoval. Poznamenal, že sám navrhovateľ počas konania uviedol, že v podstate nútene začal študovať na v poradí druhej vysokej škole - Paneurópskej vysokej škole, Fakulta ekonómie a podnikania; a teda nemožno konštatovať, že by išlo zo strany navrhovateľa o dobrovoľný výber štúdia so záujmom o daný študijný odbor. Súd prvej inštancie ďalej ustálil, že štúdium navrhovateľa na Paneurópskej vysokej škole v Bratislave, kde študoval od 22.10.2014, plynule nenadväzovalo na predchádzajúce štúdium na Ekonomickej univerzite v Bratislave, nakoľko toto štúdium úspešne neabsolvoval, a preto ani nemožno uvažovať o prípadnom zvyšovaní vzdelania či kvalifikácie navrhovateľa prostredníctvom druhej vysokej školy. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti podotkol, že si osvojil i samotným navrhovateľom deklarovánú skutočnosť, že štúdium na Paneurópskej vysokej škole v Bratislave, ktorá je mimochodom súkromnou vysokou školou a školné (podľa tvrdenia navrhovateľa) predstavovalo 2.000 eur, si hradil z finančných prostriedkov poskytnutých mu titulom pôžičky; na uvedenom základe vyslovil názor, že ak by štúdium na predchádzajúcej vysokej škole bolo skutočne podmienené štúdiom na univerzite vo Veľkej Británii, využil by navrhovateľ pôžičku práve na školné na univerzite v Nottinghamu a nedopustil by vylúčenie zo školy, čo však neurobil. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že skutkové tvrdenia navrhovateľa týkajúce sa jeho núteného odchodu z Národohospodárskej fakulty na Ekonomickej univerzite v Bratislave, sa nezakladajú na pravde, a preto štúdium navrhovateľa na v poradí druhej vysokej škole od 22.10.2014 nemožno spravodlivo považovať za sústavnú prípravu navrhovateľa na jeho budúce povolanie. So zreteľom na vyššie uvedené súd prvej inštancie nevyhovel návrhu navrhovateľa v časti nároku na výživné uplatneného za obdobie od 1.9.2014 do 26.1.2015, t. j. za obdobie od jeho vylúčenia z Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave do dovŕšenia 25 rokov veku navrhovateľa.

5. Pokiaľ ide o obdobie od podania návrhu (5.5.2014) do vylúčenia navrhovateľa z denného vysokoškolského štúdia na Národohospodárskej fakulte Ekonomickej univerzity v Bratislave (31.8.2014), súd prvej inštancie skonštatoval, že navrhovateľ v návrhu výslovne uviedol, že otec mu v danom období prispieval na výživu mesačne, nepravidelne sumou 150 eur, a preto mal v spore za nepochybné, že v čase podania návrhu, a v období bezprostredne po ňom nasledujúcom, otec prispieval na výživu navrhovateľa a finančne ho stále podporoval. Zdôraznil, že odporca nemal voči navrhovateľovi súdom deklarovánú vyživovaciu povinnosť v určitej sume a v pravidelných plneniach, ktorú by porušil; išlo o zákonnú vyživovaciu povinnosť odporcu, a teda povinnosť otca prispievať na výživu svojho nezaopatreného dieťaťa podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov, avšak minimálne v rozsahu 30 % zo sumy životného minima, pričom životné minimum v rozhodnom období podľa zákona o životnom minime predstavovalo sumu 81,66 eura, a teda 30 % z uvedenej sumy činilo 24,50 eura. Na uvedenom základe mal súd prvej inštancie za to, že ak aj odporca platil navrhovateľovi mesačne 150 eur nepravidelne, neporušoval tým nijakým spôsobom svoju zákonnú vyživovaciu povinnosť. Súd prvej inštancie vzal na zreteľ aj skutočnosť, že v prípade osoby navrhovateľa nejde o osobu nemajetnú a bytostne odkázanú výlučne na pravidelný mesačný príjem od svojho otca, pretože v konaní zistil, že navrhovateľ je výlučným vlastníkom a podielovým spoluvlastníkom viacerých nehnuteľností,

v rozhodnom období mal kde bývať a nemožno na neho nazerať ako na nezabezpečené študujúce plnoleté dieťa, ktoré je sociálne a majetkovo závislé len od finančnej podpory svojho rodiča.

6. Súd prvej inštancie objasnil, že s prihliadnutím na osobitosti tejto právnej veci, ktoré spočívajú v správaní osoby navrhovateľa, a s ohľadom na vyšetrovací princíp civilného mimosporového konania, založený na potrebe zistenia skutočného stavu veci, ako aj vzhľadom na prostriedky procesnej obrany odporcu; posudzoval v tomto konaní aj inštitút dobrých mravov, nakoľko za predpokladu, že navrhovateľom požadované výživné by bolo v rozpore s dobrými mravmi, má súd v zmysle § 75 ods. 2 veta prvá zákona o rodine, povinnosť ho nepriznať. Z obsahu rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku č. k. BB-4T/8/2010-2102, zo dňa 14.7.2010, súd prvej inštancie zistil, že navrhovateľ bol oslobodený spod obžaloby za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy formou účasti v štádiu pokusu z dôvodu, že skutok, ktorého sa navrhovateľ dopustil, nie je trestným činom. V tejto súvislosti dal súd prvej inštancie do pozornosti, že z rozsudku ďalej vyplynulo, že navrhovateľ v obžalobe popísané konanie nespochybňoval, ale bránil sa tým, že vôbec nekonal v úmysle napomáhať pri spáchaní úkladnej vraždy; keď navrhovateľ videl, ako obžalovaní zaútočili na poškodeného, tak z miesta činu ušiel a vysvetlil, z akého dôvodu pomáhal obidvom obžalovaným pri kopaní jamy, teda že večer mal stretnutie a chcel, aby tá jama bola vykopaná skôr, pričom vykonaným dokazovaním neboli produkované žiadne dôkazy, ktoré by svedčili jednoznačne pre záver, že navrhovateľ vedel o predchádzajúcej dohode obžalovaných usmrtiť poškodeného, a že by konal v priamom úmysle poskytnúť pomoc na jeho usmrtenie, a nie pri jeho postrašení. Súd prvej inštancie vyslovil názor, že uvedený trestný rozsudok demonštruje konanie navrhovateľa, ktorého sa dopustil v súvislosti s úkladnou vraždou dňa 18.9.2009, a ktoré nemožno označiť za správanie prijateľné spoločnosťou, v ktorej platia morálne a etické normy správania.

7. Na základe rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3Tk/1/2016, zo dňa 27.4.2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 14.9.2016, súd prvej inštancie ustálil, že navrhovateľ bol odsúdený za vraždu blízkej osoby - svojej starej matky (matky odporcu), ktorej sa dopustil dňa XX.X.XXXX. V nadväznosti na uvedené podčiarkol, že ani za predpokladu existencie nároku navrhovateľa ako plnoletej osoby na výživné voči odporcovi, nie je možné tento nárok priznať, nakoľko je prinajmenšom opovržlivé od navrhovateľa a zároveň je neprípustné, aby plnoletá osoba, ktorá úmyselne usmrtila vlastnú matku svojho otca, sa voči nemu domáhala výživného za akékoľvek obdobie. Objasnil, že vzhľadom na uvedenú trestnú činnosť navrhovateľa je bez významu, že k vražde došlo až po čase, za ktorý by mu inak patril nárok na výživné; v súvislosti s otázkou dobrých mravov súd totiž musí skúmať správanie osoby oprávnenej na výživné komplexne bez ohľadu na časový faktor - obdobie, za ktoré sa výživné žiada, preto aj ustanovenie § 75 ods. 2 zákona o rodine je koncipované tak, že súd je povinný nepriznať výživné, ak je to v rozpore s dobrými mravmi. Dodal, že samotná hypotéza uvedenej právnej normy vyžaduje výlučne zistenie existencie rozporu s dobrými mravmi na strane osoby oprávnenej na výživné, a to nezávisle od konkrétneho subjektu, voči ktorému sa nemorálne prejavuje, miesta, ako i času, kedy sa dopúšťa konania v rozpore s dobrými mravmi.

8. Súd prvej inštancie mal na základe vykonaného dokazovania za preukázané, že navrhovateľ zastával opovrhujúci, urážlivý a arogantný postoj voči odporcovi ako svojmu otcovi, ktorý absolútne nezodpovedá štandardnému a žiaducemu vzťahu medzi synom a otcom, keď v liste (na č. 1. 424 spisu), adresovanému ešte vtedy žijúcej starej matke, ho označil invektívami ako - starý gauner, had, netvor či slizská pliaga. Súd prvej inštancie skonštatoval, že prejavy správania navrhovateľa nepredstavovali iba obyčajnú nevďačnosť, prípadne nezáujem dieťaťa o rodiča; životný štýl, ktorý navrhovateľ viedol a najmä konania, ktorých sa dopustil pred, ako aj počas obdobia, ktoré je predmetom jeho návrhu na určenie výživného, možno objektívne kvalifikovať ako správanie, ktoré svoju intenzitou a závažnými dôsledkami majúcimi zaručený a nespochybniteľný dopad na jeho otca (odporcu), je porušovaním dobrých mravov. Súd prvej inštancie tak dospel k záveru, že nárok navrhovateľa na výživné za obdobie od 5.5.2014 do 31.8.2014 nemožno priznať nielen z dôvodu, že navrhovateľ si nesplnil procesnú povinnosť tvrdenia, keď v návrhu neuviedol, že povinný mu neprispieva na výživu vôbec alebo pod zákonom stanovený limit, ale navyše aj z dôvodu zisteného rozporu s dobrými mravmi. Na uvedenom základe súd prvej inštancie návrh navrhovateľa za použitia § 156 C.m.p., § 62 ods. 1, ods. 3, § 75 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. v znení účinnom od 15.6.2013 do 30.9.2015, § 3 ods. 1 písm. a), § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 600/2003 Z. z. v znení účinnom od 1.2.2014 do 30.6.2016, § 116 Občianskeho zákonníka, ako nedôvodný zamietol. O trovách konaní rozhodol súd prvej inštancie podľa § 55 C.m.p., a na návrh právneho zástupcu odporcu, ktorý uplatnil na pojednávaní 23.9.2019 v súlade s § 57 C.m.p.;

nárok na náhradu trov konania priznal procesné úspešnému odporcovi, nakoľko vzhľadom na osobitosti skutkového stavu posudzovanej veci, ktoré spočívajú v tom, že procesný neúspech navrhovateľa bol do značnej miery determinovaný inštitútom dobrých mravov, pre ktorých rozpor nárok na výživné nemožno priznať, považoval za spravodlivé priznať náhradu trov konania odporcovi.

9. Proti rozsudku v časti, ktorou súd prvej inštancie návrh zamietol a proti výroku o trovách konania, podal navrhovateľ odvolanie a žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C.s.p.) bola námietka, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom porušil jeho procesné práva v takej miere, že zasiahol do jeho práva na spravodlivý proces a námietka nesprávneho právneho posúdenia veci. Súdu prvej inštancie vyčítal, že svoje skutkové zistenia bez riadneho odôvodnenia oprel iba o časť vykonaných dôkazov bez toho, aby riadne vyhodnotil a zohľadnil ďalšie dôkazy. Zastával názor, že v tejto právnej veci nemožno aplikovať § 75 ods. 2 zákona o rodine, pretože podanie návrhu časovo predchádza tomu, kedy došlo k ním zavinenej smrti jeho starej matky. Podotkol, že navyše sám odporca iba svojimi intrigami prispel k stavu, keď situácia dospela k vražde, čomu nasvedčujú súdu prvej inštancie známe dôkazy.

10. Navrhovateľ považoval za dôležité dať do pozornosti, že list, ktorý je adresovaný J. E. nenapísal. V odvolaní poukázal na trestné konanie vedené pod sp. zn. 3Tk/1/2016 s tým, že svedok P. A. jednoznačne vypovedal, že ak navrhovateľ dá odporcovi dom na J. a chatu v Q., tak mu odporca bude ochotný prispieť na štúdium, k čomu však nedošlo. V tejto súvislosti ďalej uviedol, že svedkyňa D. Q. vo výpovedi tvrdila, že počas štúdia odporca na navrhovateľa nijak neprispieval, aj keď poberal jeho sirotsky dôchodok. Skonštatoval, že F. K. (blízka priateľka matky odporcu) v predmetnej trestnej veci vypovedala, že matka odporcu sa opätovne domáhala vrátenia daru preto, lebo ju presvedčil odporca. Poznamenal, že taktiež bolo preukázané, že matka odporcu navštevovala P. O. v súvislosti s jej zastupovaním v spore o vrátenie daru v sprievode odporcu, čo podporuje vyjadrenia svedkov, že eminentný záujem na vrátení daru mal predovšetkým odporca. Navrhovateľ mal za to, že z trestného konania vyplynula aj skutočnosť, že výpovede odporcu možno považovať za absolútne nevierohodné, poznamenané dlhodobou konfliktným, nenávisným (vzájomným) vzťahom s navrhovateľom. Zhrnul, že odporca doposiaľ neprispel nijakou mierou na jeho životné náklady, čo by mu inak nerobilo problém, keby sa nedozvedel, že pozostalosť po jeho mame odporca strovil a jej vraždu si objednal, čo malo vplyv na destabilizáciu jeho osobnosti. Navrhovateľ upriamil pozornosť aj na rozhodnutie Krajského súdu v Bratislave vo veci vedenej pod sp. zn. 12C/339/2014, konkrétne na výpovede svedkov P. O., J. F. a P. G.. Uzavrel, že neobstojí tvrdenie, že sám sa voči odporcovi, odporcovej matke, či komukoľvek z rodiny správal vulgárne. Podčiarkol, že svoj čin ľutuje, ale bol ojedinelý a vplyv naň mali odporcovce intrigy, pričom okrem tohto činu sa nikdy nezachoval násilnícky voči komukoľvek.

11. V odvolaní zo dňa 15.11.2019 podanom prostredníctvom právneho zástupcu navrhovateľ žiadal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti zmeniť a návrhu vyhovieť, alternatívne zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Namietal nesprávne vyhodnotenie skutkového stavu, nesprávne právne posúdenie veci, ako aj ďalšie vady konania pred súdom prvej inštancie. Vyjadril presvedčenie, že vo vzťahu k obdobiu od 27.1.2015 do 31.8.2015 súd prvej inštancie nesprávne aplikoval právny predpis, nakoľko z § 62 ods. 3 zákona o rodine nevyplýva, že dieťaťu, ktoré nie je nezaopatrené, nie je možné poskytnúť výživné; z tohto ustanovenia vyplýva len minimálna výška výživného pre nezaopatrené dieťa. Mal za to, že vyživovacia povinnosť rodičov voči deťom nie je ohraničená vekom dieťaťa, ale je ohraničená len skutočnosťou uvedenou v § 62 ods. 1 zákona o rodine, teda do času, kým dieťa nie je schopné samé sa živiť.

12. Navrhovateľ sa domnieval, že posudzovanie inštitútu dobrých mravov v rozhodnom období (za ktoré žiada výživné) sa v žiadnom prípade nemôže opierať o skutočnosti, ktoré nastali po rozhodnom období; navyše, keď preukazovanie charakteru a osobnosti navrhovateľa zo strany odporcu nie je dôveryhodné. Zdôraznil, že skutočnosť, že priznanie výživného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, nebola v konaní preukázaná. Pokiaľ sa jedná o trovy konania navrhovateľ poznamenal, že nevidí dôvod na priznanie náhrady trov konania odporcovi, a v tejto časti považuje rozhodnutie za nezákonné. Bol názoru, že rozpor s dobrými mravmi sám o sebe nepredstavuje okolnosť odôvodňujúcu postup súdu podľa § 55 C.m.p.

13. Navrhovateľ v podaní zo dňa 14.11.2019 označenom ako „Odvolanie proti rozsudku - doplnenie“ súdu prvej inštancie vytýkal nesprávny záver, že jeho štúdium na Paneurópskej vysokej škole nebolo riadnym pokračovaním štúdia; dôvodil tým, že uvedené štúdium je predsa obdobného odboru ako ekonómia. Argumentoval, že ani skutkové zistenie súdu prvej inštancie, že sa ďalším štúdiom nepripravoval na budúce povolanie neobstojí. Zdôraznil, že zmenil študijný odbor z dôvodu, že nemal adekvátne finančné prostriedky, a štúdium v zahraničí je nákladnejšie ako súkromná škola na Slovensku, nakoľko s tým súvisia aj náklady ako cestovné, strava, ubytovanie a pod. Ďalej uviedol, že síce nie je nemajetný, ale z nehnuteľného majetku označeného súdom prvej inštancie mu neplynú žiadne príjmy, naopak s ním má len výdavky z titulu daní a poisťného; navyše s týmto majetkom po väčšine ani nemôže riadne nakladať, pretože je to znemožnené predbežnými opatreniami vydanými v sporoch vedených pod sp. zn. 12C/339/2014 a 12C/245/2014. Domnieval sa, že v rozhodnom období bola životná úroveň odporcu každopádne vysoko nad jeho životnou úrovňou. S poukazom na odsek 47. napadnutého rozsudku vyjadril presvedčenie o zaujatosti súdu prvej inštancie, z dôvodu, že na základe činu, o ktorom bolo právoplatne rozhodnuté, že sa nejednalo o trestný čin, súd prvej inštancie vyvodil, že jeho konanie sa vymyká profilu slušnej a morálne bezúhonnej dospelšej osoby. Navrhovateľ považoval za potrebné uviesť, že s drogami ho spájal iba odporca, pričom nikto iný doposiaľ netvrdil, že by ho videl pod vplyvom drog; zároveň zdôraznil, že odmieta fotografie na „drogovú tému“, pretože sú nič nevypovedajúce, naaranžované a teda účelové. Navrhovateľ argumentoval, že keby mu odporca nevytváral núdzu, nešíril by intrigy (napr. aj pred matkou odporcu) a nezneužíval by situáciu na vyťaženie majetkového prospechu; nestal by sa ani skutok, za ktorý bol vo výkone trestu. Neuniesol tlak životných a rodinných okolností, čo ho síce neospravedlňuje, avšak tieto viedli k tomu, že v afekte pod vplyvom zlého psychického rozpoloženia spáchal skutok, ku ktorému sa priznal a ľutuje ho.

14. Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa žiadal rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti ako vecne správny potvrdiť. Mal za zjavné, že navrhovateľ sa snaží po tom, ako súd prvej inštancie vyhlásil pre neho nepriaznivý rozsudok, preniesť zodpovednosť za výsledok jeho procesného útoku na konajúci súd a zodpovednosť za svoje protiprávne a amorálne konanie na neho. Poukázal na tvrdenia navrhovateľa, podľa ktorých u neho vytváral núdzu, šíril o ňom intrigy, zneužíval situáciu, chcel z tejto situácie vyťažiť majetkový prospech, rozvracal rodinu, spôsobil, že navrhovateľ vlastnými rukami uškrtil svoju babku, neprispel nijakou mierou na navrhovateľove životné náklady, strovil pozostalosť navrhovateľovej mamy, objednal si vraždu navrhovateľovej mamy a mal vplyv na destabilizáciu navrhovateľovej osobnosti. Dal do pozornosti, že z uvedených tvrdení navrhovateľa je zrejмый jeho postoj k nemu, ktorý ako súd prvej inštancie správne uzavrel, absolútne nezodpovedá štandardnému a žiaducemu vzťahu medzi synom a otcom. Bol názoru, že postoj a správanie navrhovateľa k nemu - vlastnému otcovi je samotné v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti odporca zdôraznil, že tvrdenia navrhovateľa nie sú pravdivé; nielenže nevytváral u navrhovateľa núdzu, ale práve naopak, zabezpečoval mu nadštandardnú životnú úroveň - zabezpečil mu štúdium v Spojených štátoch amerických, dovolenku vo Vietname, motorové vozidlo a ďalšie majetkové aj nemajetkové hodnoty, pričom prostriedky na uvedené zabezpečoval vyčerpávajúcou prácou zástupcu primára na chirurgickom oddelení v nemocnici a ďalšími pracovnými aktivitami. Podčiarkol, že sa dôrazne ohradzuje voči hrubo osočujúcim tvrdeniam navrhovateľa v odvolaní, že si údajne objednal vraždu navrhovateľovej matky. Objasnil, že dôvera medzi ním a navrhovateľom sa narušila až po tom, ako zistil, že navrhovateľ užíva drogy, ukrýva ich v jeho dome a prepravuje v jeho aute, čím ho vedome ohrozuje, ako aj jeho ďalšie maloleté deti.

15. Pokiaľ sa jedná o argumentáciu navrhovateľa, že v tejto veci nemožno argumentovať § 75 ods. 2 zákona o rodine, pretože podanie návrhu na začatie konania časovo predchádzalo času, kedy zavraždil svoju babičku; poznamenal, že s týmto sa správne vysporiadal súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku, kde uviedol, že vzhľadom na trestnú činnosť navrhovateľa je bez významu, že k vražde došlo až po čase, za ktorý by inak navrhovateľovi patril nárok na výživné; v súvislosti s otázkou dobrých mravov totiž súd musí skúmať správanie osoby oprávnenej na výživné komplexne bez ohľadu na časový faktor, t. j. obdobie, za ktoré sa výživné žiada, preto aj ustanovenie § 75 ods. 2 zákona o rodine je koncipované tak, že súd je povinný nepriznať výživné, ak je to v rozpore s dobrými mravmi. Odporca zastával názor, že napadnutý rozsudok je presvedčivý, jeho premisy a závery sú prijateľné, racionálne, presvedčivé a spravodlivé, pričom súd prvej inštancie nepochybil ani pri aplikácii hmotných predpisov, ani pri procesnom vedení súdneho konania. Zdôraznil, že skutočnosť, že súd prvej inštancie sa nepriklonil k nepreukázaným, nepravdivým a rozporným tvrdeniam navrhovateľa nie je porušením práva na spravodlivý proces. Podčiarkol, že žiadnemu účastníkovi konania nebolo znemožnené, aby

uplatňoval svoje procesné práva, pričom navrhovateľ alebo jeho právny zástupca sa zúčastnili všetkých vytýčených pojednávaní, na ktoré boli riadne predvolaní, a na ktorých mohli uplatňovať a aj uplatňovali svoje procesné práva. Vyjadril presvedčenie, že v napadnutom rozsudku sú uvedené konkrétne právne normy, ktoré súd prvej inštancie aplikoval na daný skutkový stav, pričom navrhovateľ vo svojom odvolaní žiadne iné právne normy, ktoré mali byť aplikované nešpecifikoval. Odporca uzavrel, že odôvodnenie napadnutého rozsudku spĺňa všetky požiadavky kladené na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a súd prvej inštancie pri rozhodovaní vo veci samej vychádzal z dostatočne zisteného skutkového stavu.

16. Odvolací súd bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 379 C.s.p.) a odvolacími dôvodmi (§ 66 C.m.p.), preskúmal rozsudok v napadnutej zamietajúcej časti, prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 a *contrario C.s.p.*, keďže sa nejednalo o prípad, v ktorom by bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania si nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem; a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej zamietajúcej časti vecne správny, preto ho v súlade s § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil. Rozsudok verejne vyhlásil dňa 28.9.2021 (§ 219 ods. 3 C.s.p.).

17. Podľa § 62 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. (ďalej len „zákon o rodine“) plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

18. Podľa § 75 ods. 2 zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

19. Podľa § 116 Občianskeho zákonníka blízkou osobou je príbuzný v priamom rade, súrodenec a manžel; iné osoby v pomere rodinnom alebo obdobnom sa pokladajú za osoby sebe navzájom blízke, ak by ujmu, ktorú utrpela jedna z nich, druhá dôvodne počítavala ako vlastnú ujmu.

20. Vo vzťahu k podstatným tvrdeniam navrhovateľa v odvolaní, s ktorými sa odvolací súd musí v odôvodnení vysporiadať (§ 387 ods. 3 C.s.p.) hodno podotknúť, že ide v celom rozsahu o nedôvodnú argumentáciu a to s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k zamietnutiu návrhu; súd prvej inštancie v preskúmvanej veci vykonal náležité dokazovanie potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti návrhu, ako aj na zistenie relevantnosti tvrdení odporcu. Zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 191 ods. 1 C.s.p. dospel súd prvej inštancie k správnym skutkovým záverom a na ich základe vyvodil aj správny právny záver, keď s poukazom na § 75 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z. z. posúdil správanie navrhovateľa voči odporcovi ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktorá skutočnosť mala za následok zamietnutie návrhu navrhovateľa na určenie vyživovacej povinnosti voči odporcovi. Svoje dôvody vedúce k zamietnutiu návrhu súd prvej inštancie aj riadne v súlade s § 220 ods. 2 C.s.p. logicky a presvedčivo odôvodnil.

21. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku z hľadiska právnej stránky veci odvolací súd poznamenáva, že v súlade s platnou právnou úpravou musí byť právo na výživné od povinného (okrem práva maloletých detí na výživné) v súlade s dobrými mravmi (§ 75 ods. 2 zákona o rodine). O dobrých mravoch možno hovoriť ako o pravidlách morálneho charakteru všeobecne platných v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Hoci pojem dobré mravy nie je definovaný zákonom, platí, že sa jedná o súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel (noriem) spoločnosti, všeobecne uznávaných; dobré mravy možno definovať ako nepísané pravidlá slušnosti, ľudskosti a tolerance, poctivosti a dôvery. Nejde o akékoľvek normy, ale o všeobecne spoločensky uznávané pravidlá, prostredníctvom ktorých sa zavrhnú spoločensky nežiaduce javy. Vo všeobecnosti bývajú vyjadrené konštrukciou o „pocite súnáležitosti všetkých spravodlivo uvažujúcich ľudí“. Činnosť namierená proti uvedeným pravidlám sa označuje za konanie proti dobrým mravom (*contra bonos mores*). Zákon presne nešpecifikuje, aké konanie je v rozpore s dobrými mravmi, avšak z rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít je zrejmé, že nestačí len obyčajná nevďačnosť, prípadne nezáujem dieťaťa o rodiča. Vyžaduje sa také správanie, ktoré svojou intenzitou a závažnými dôsledkami je možné objektívne posúdiť ako porušovanie dobrých mravov. Posúdenie toho či ide o porušenie dobrých mravov alebo nie, je v konečnom dôsledku na rozhodnutí súdu. Súd musí vec z hľadiska dobrých mravov posudzovať konkrétne v každom individuálnom prípade v kontexte konania účastníkov a súslednosti ich úkonov v čase a mieste.

22. V prejednávanej veci sa navrhovateľ ako plnoletá osoba návrhom domáhal určenia, že odporca, ktorý je jeho otcom, je povinný prispievať mu na výživu za rozhodné obdobie od podania návrhu, t. j. od 5.5.2014 do 31.8.2015 (po čiastočnom späťvzátí návrhu).

23. Ako už vyššie odvolací súd vysvetlil, § 75 ods. 2 zákona o rodine upravuje, že výživné plnoletému dieťaťu nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi, pričom je nepochybné, že toto ustanovenie a s tým súvisiace skutkové zistenia svedčiacie pre jeho aplikáciu je nutné spájať s oprávneným, t. j. so správaním sa, či konaním osoby, ktorá sa výživného proti povinnému domáha (obdobne nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 606/04, zo dňa 15.9.2005). Z obsahu spisu je zrejmé, že vzájomný vzťah navrhovateľa a odporcu nezodpovedá vzťahu dospelého dieťaťa a rodiča; v konaní nebolo sporné, že navrhovateľ bol odsúdený za vraždu blízkej osoby a to svojej starej matky (matky odporcu), ktorej sa dopustil dňa XX.X.XXXX, pričom uvedené mal súd prvej inštancie za preukázané z rozsudku Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 3Tk/1/2016, zo dňa 27.4.2016, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 14.9.2016. Vychádzajúc zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, a ktorým je odvolací súd viazaný (§ 383 C.s.p.) možno nepochybné dospieť k záveru, že vražda vlastnej starej matky, t. j. matky povinného na platenie výživného, je bez akýchkoľvek pochybností absolútne odsúdeniahodným správaním, ktoré svojou intenzitou a závažnými dôsledkami objektívne porušuje základné pravidlá slušnosti a ľudskosti, a takýto čin možno jednoznačne označiť za konanie proti dobrým mravom. Odvolací súd zdôrazňuje, že prioritným predmetom úpravy rodinného práva sú osobné vzťahy medzi subjektmi rodinného práva, na ktoré sa vyživovacie vzťahy viažu. Narušenie príslušných osobných vzťahov z relevantných dôvodov zákon sankcionuje tým, že nepovažuje za spravodlivé, aby osoba, ktorá sa takéhoto konania dopustila, bez ohľadu na dôvody takéhoto správania, požadovala plnenia založené práve na takomto osobnom vzťahu.

24. Po vecnom a právnom zhodnotení inštitútu dobrých mravov, s poukazom na právnu argumentáciu uvedenú v odsekoch 21. až 23., odvolací súd konštatuje, že bez ohľadu na to, či boli v jednotlivých návrhom uplatnených obdobiach naplnené zákonné kritériá pre určenie vyživovacej povinnosti, nemožno v súlade s § 75 ods. 2 zákona o rodine priznať navrhovateľovi výživné, nakoľko v tomto prípade došlo z jeho strany vo vzťahu k povinnému, od ktorého sa výživného domáha, ku konaniu v rozpore s dobrými mravmi. Odvolací súd podčiarkuje, že zákon o rodine nestanovuje časový rámec, v rámci ktorého je nutné hodnotiť správanie sa oprávneného k povinnému v rozpore s dobrými mravmi; výkladom § 75 ods. 2 zákona o rodine teda možno dospieť k záveru, že konanie oprávneného v rozpore s dobrými mravmi všeobecne spôsobuje stratu jeho práva na priznanie výživného. Formulácia „výživné nemožno priznať“ znamená úplnú stratu nároku, preto napr. nemožno toto ustanovenie použiť ani ako modifikačný činiteľ a na jeho základe výšku požadovaného výživného primerane znížiť. Konanie v rozpore s dobrými mravmi nevedie k zániku vyživovacej povinnosti, tá trvá naďalej, avšak pre prekážku rozporu s dobrými mravmi súd nemôže výživné priznať a to bez ohľadu na to, kedy nastali skutočnosti odôvodňujúce zánik nároku. V posudzovanej veci tak neobstojí námietka navrhovateľa o nemožnosti aplikácie § 75 ods. 2 zákona o rodine z dôvodu, že podanie návrhu na začatie konania časovo predchádzalo času, kedy zavraždil svoju starú matku.

25. Na uvedenom základe, s poukazom na správne vyhodnotenie skutkových a právnych okolností vedúcich k posúdeniu, že navrhovateľ, ktorý je plnoletým dieťaťom konal voči povinnému (odporcovi) spôsobom, ktorý je v rozpore s dobrými mravmi a preto v zmysle § 75 ods. 2 zákona o rodine stratil nárok na priznanie výživného; neboli navrhovateľom uvádzané tvrdenia v odvolaní ďalej spôsobilé zmeniť správnosť záverov rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti, na ktorých založil svoje rozhodnutie, keď ani v odvolacom konaní neboli zistené nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktoré by mohli privodiť priaznivejšie rozhodnutie v prospech odvolateľa. Odvolací súd tak neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, na ktoré navrhovateľ poukazoval vo svojom odvolaní a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti ako vecne správny v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. potvrdil.

26. Pokiaľ sa jedná o trovy konania, odvolací súd poznamenáva, že Civilný mimosporový poriadok vymedzuje okruh konaní, ktorým sa prioritne v civilnom procese poskytuje ochrana pod režimom verejného záujmu, a preto nemôžu byť v týchto prípadoch vnímané trovy konania ako forma sankcie za vyvolanie a vedenie konania pred súdom. Predmetná zásada je vyjadrená v tom, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, pokiaľ Civilný mimosporový poriadok neustanovuje inak (§ 52 C.m.p.). Výnimku z uvedenej generálnej klauzuly vymedzuje všeobecne § 55 C.m.p. tak, že súd môže

náhradu trov konania priznať vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Za splnenia podmienky, že náhradu trov mimosporového konania možno priznať len na návrh, sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že v posudzovanej veci sú splnené podmienky uvedené v § 55 C.m.p., pretože vzhľadom na odsúdeniahodné správanie navrhovateľa voči odporcovi, odvolací súd vyhodnotil ako spravodlivé, aby navrhovateľ znášal trovy konania, v ktorom sa domáhal určenia vyživovacej povinnosti.

27. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 55 C.m.p. tak, že odporcovi priznal proti navrhovateľovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

28. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).